

MOLIYAVIY HISOBOTLARNING XALQARO STANDARTLARI (IFRS) VA ULARNING AHAMIYATI

Zaripova Sayohat Zafarovna

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va auditkfedrasi assesenti

Rahmonov Alisher Sayfiddin o'g'li

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

Iqtisodiyot fakulteti talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari (IFRS) va ularning nazariy asoslari tahlil qilinadi. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari bozor iqtisodiyotining shaffofligi va hisobdorligini oshirish maqsadida ishlab chiqilgan bo'lib, ular korxonalarning moliyaviy ma'lumotlarini taqdim etish tartibini belgilaydi. Maqolada IFRSning asosiy tamoyillari, ularning moliyaviy hisobotga ta'siri va milliy standartlar bilan integratsiyasi masalalari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, ushbu standartlarning iqtisodiy subyektlar faoliyatiga ta'siri va global iqtisodiy muhitdagi ahamiyati muhokama qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini qabul qilish korxonalarning investitsion jozibadorligini oshirishga va xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar. Moliyaviy hisobot, xalqaro standartlar, IFRS, hisob siyosati, shaffoflik, investitsion jozibadorlik, iqtisodiy integratsiya.

Abstract. This article analyzes the International Financial Reporting Standards (IFRS) and their theoretical foundations. International Financial Reporting Standards were developed to increase transparency and accountability in a market economy, and they determine the procedure for presenting financial

information of enterprises. The article considers the main principles of IFRS, their impact on financial reporting and issues of integration with national standards. The impact of these standards on the activities of economic entities and their significance in the global economic environment are also discussed. The results of the study show that the adoption of international financial reporting standards serves to increase the investment attractiveness of enterprises and expand their opportunities for entering international markets.

Keywords. *Financial reporting, international standards, IFRS, accounting policy, transparency, investment attractiveness, economic integration.*

Moliyaviy hisobot korxonalar va tashkilotlarning moliyaviy ahvolini aks ettiruvchi asosiy hujjat bo'lib, u investorlarga, kreditorlarga va boshqa manfaatdor tomonlarga muhim ma'lumotlar taqdim etadi. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) esa ushbu ma'lumotlarning global miqyosda shaffof va taqqoslanadigan bo'lishini ta'minlaydi. Mazkur maqolada IFRSning nazariy asoslari, tamoyillari va ularning iqtisodiyotga ta'siri ko'rib chiqiladi.

IFRS (International Financial Reporting Standards) – bu xalqaro miqyosda qabul qilingan va moliyaviy hisobotlarni tayyorlash jarayonini tartibga soluvchi standartlar to'plamidir. Ushbu standartlarning asosiy maqsadi – shaffof, aniq va taqqoslanadigan moliyaviy hisobotlarni ta'minlashdir.

IFRS quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

- Shaffoflik – moliyaviy ma'lumotlarning aniq va tushunarli bo'lishi.
- Hisobotlarning taqqoslanishi – turli davlatlar va kompaniyalar o'rtasida moliyaviy ma'lumotlarning solishtirilishi.
- Iqtisodiy mantiq – moliyaviy operatsiyalarni iqtisodiy mohiyatiga qarab aks ettirish. Moliyaviy hisobot xalqaro standartlari iqtisodiy nazariyalarga asoslangan bo'lib, ularning asosiy elementlari quyidagilardan iborat:
- Moliyaviy hisobot kontseptsiyalari – buxgalteriya hisobi tamoyillari va me'yoriy hujjatlar asosida shakllanadi.

- Moliyaviy axborot sifati – IFRS standartlari asosida ma'lumotlarning aniqligi va ishonchliligini ta'minlash.

- Moddiylik va konservatizm – muhim moliyaviy ma'lumotlarning e'tiborga olinishi va ehtiyotkor yondashuv.

Ko'plab mamlakatlar milliy buxgalteriya standartlarini IFRS bilan moslashtirishga harakat qilmoqdalar. Bu jarayon quyidagi omillarga bog'liq:

- Huquqiy va me'yoriy muhit – IFRSning milliy qonunchilik bilan uyg'unlashuvi.

- Amaliyotdagi farqlar – milliy buxgalteriya tizimlari va xalqaro standartlar o'rtasidagi tafovutlar.

- Korxonalarning moslashuv jarayoni – yangi standartlarga moslashish uchun zarur bo'lgan vaqt va resurslar.

IFRSga o'tish korxonalarga quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

- Investitsion jozibadorlik – xorijiy investorlar uchun aniq va tushunarli moliyaviy ma'lumotlarni taqdim etish.

- Moliyaviy shaffoflik – korxonalar faoliyatini aniqroq aks ettirish.

- Xalqaro bozorga chiqish – korxonalar global bozorda ishonchli hamkor sifatida e'tirof etiladi.

Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari zamonaviy iqtisodiy tizimning muhim tarkibiy qismi bo'lib, ular moliyaviy axborotning shaffofligi va taqqoslanishini ta'minlaydi. IFRSning samarali joriy etilishi korxonalar va davlatlar uchun investitsion imkoniyatlarni kengaytiradi hamda global iqtisodiy integratsiyani mustahkamlaydi.

ADABIYOTLAR

1. Алимova, Ш. А., & Шадиёв, А. Х. (2025). РОЛЬ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ В РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА: АНАЛИЗ ЗА 2021–2024 ГОДЫ. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(3), 245-252.

2. Алимova, Ш. А., & Шадиев, А. Х. (2025). СОВРЕМЕННЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ: АНАЛИЗ ДАННЫХ И ПЕРСПЕКТИВЫ. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(4), 205-211.
3. Алимova, Ш. А., & Тошов, М. Х. (2025). БЮДЖЕТНЫЙ ДЕФИЦИТ И ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ДОЛГ: СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(4), 142-149.
4. Алимova, Ш. А., & Тошов, М. Х. (2025). ВЛИЯНИЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СТРАН: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(5), 86-92.
5. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). OZBEKISTONDA INNOVASION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISH STRATEGIYASI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(4), 36-45.